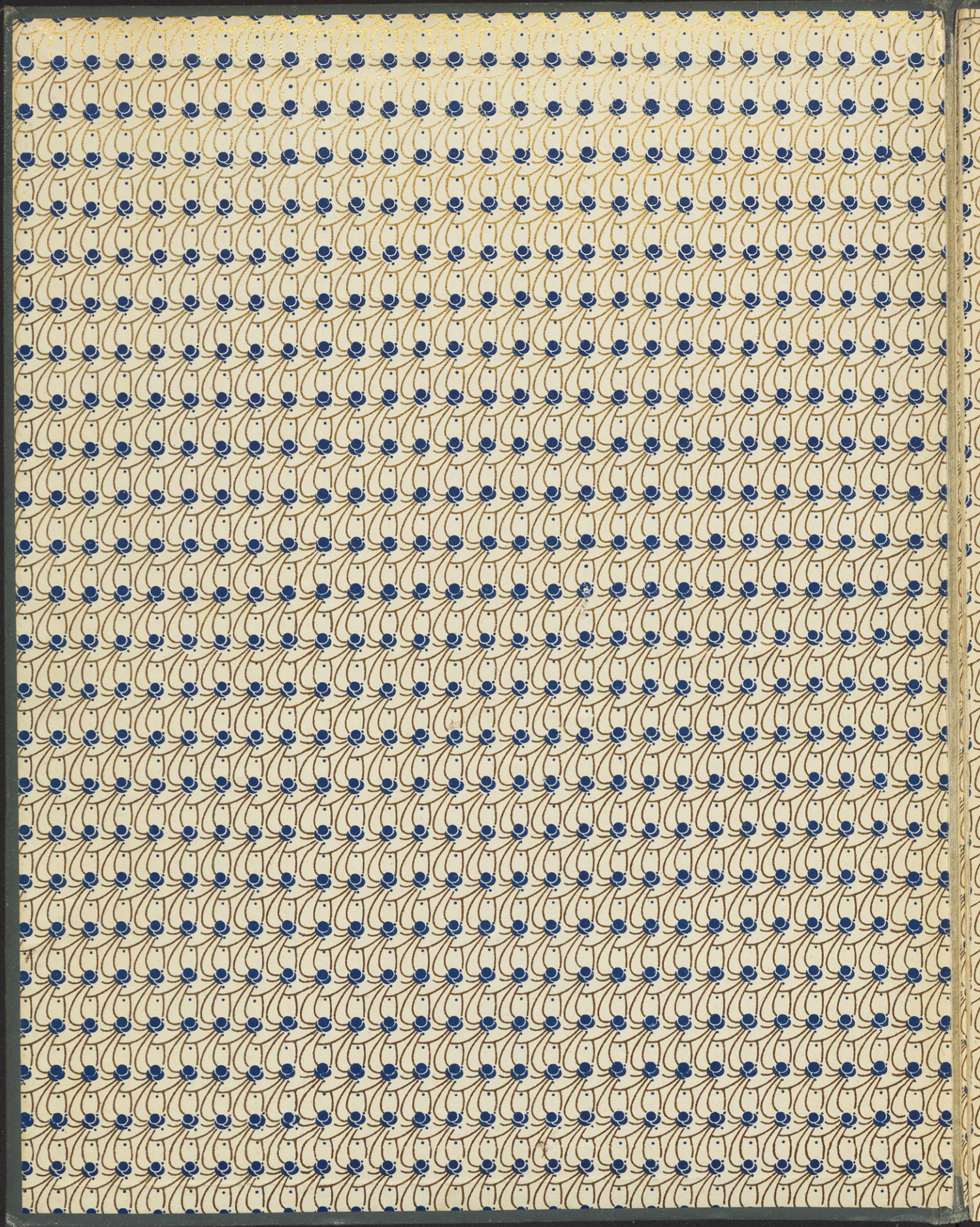

II
43320

DR. IVANU TAVČARJU

POSVETIL

DR. ALOJZIJ KOKALJ

Dr. Ivanu Tavčar=ju

slovenskemu pisatelju, častnemu meščanu
ljubljskemu i. t. d., i. t. d.

v spomin

povodom imenovanja častnim meščanom

posvetil

DR. ALOJZIJ KOKALJ.

Prečitane na častnem večeru dne 5. marca 1910.

I
43320

274 / 23

Zagovor.

Slabó te pesni skromne vlite,
ker pesnik božji nisem jaz —
le čutstev mojih so izraz,
zato pa — milo jih sodite!

Hiši milosrčnosti.

Oj trikrat srečna ona streha,
pod katero biva blagi rod,
saj vedno bila je uteha
nesrečnih, bednih in sirot.
Kdorkoli gladen in ubog
potrkal je na Tvoja vrata,
nikdar odšel ni praznih rok,
saj znana Tvoja duša zlata!
Dijak ubožec Te blagruje,
blagruje vsak Te siromak:
Solze sušil si vedno tuje
na zunaj trd, a v srcu blag!
Pri tem pa zvesta pomočnica
Ti vedno bila je ženica,
zavetje bednim vsem dijakom
in prava mati siromakom.
Zato pa trikrat srečna streha,
pod katero bivaš Ti in rod,
ker bila vedno je uteha
nesrečnih, bednih in sirot!

K luči.

Povsod tema!

Povsod po zemlji lepi naši
cerkveni knezi, velikaši
ubogi rod v temé so sili
držali, srčno kri mu pili.

Povsod tema!

V okovih ječal in v nadlogi,
rešitve čakal je zaman . . .
Kdo reši narod Te ubogi,
kdaj Tvoj napoči zore dan?
A došla tudi nam je prava ura,
ko Tavčar, Hribar, naša dioskura,
napredek sta in luč prosvete
zanesla v mesta in mej kmete,
ko narod k delu sta budila
in iz temote k luči ga vodila,
da stopil narod, prej teptan,
kot tekmeč k drugim je na plan.
In vzbudil narod iz mrtvila
od sévera je naš do juga,
njegova vstala ž njim je sila:
To večna Vaju je zasluga!

Za naroda pravice.

Odkár okrog deželne hiše
drugačna, mrzla sapa piše,
veliko pač v deželni hiši
ustvarja se in — slepomiši!
In če deželni zbor zboruje
in iz „volivcev“ se norčuje,
„volivne“ rede nove kuje,
tedaj Slovencem je najhuje!
A komur dana moč jezika,
da grehe naše živo slika
in komur bistrumnost mati,
ta mož pokaže se v debati.
Ko dvignil se je naš vrlina,
nastala grobna je tišina
in mali Pegan
do cela zbeگان
ves poln strahu, trepetu
pogledal je Lampeta . . .
Tedaj pa kakor žarka strela
iz ust njegovih sodba zrela
sovrage je nakane strla,
sovrage same v prah podrla
in ležal vsem v zasmeh
je črni zmaj na tleh
in Zajc in Jarc in Krek
spustili so se v beg . . .
In zagrmelo po dvorani,
je zagrmelo po Ljubljani:
**„Močnejša vedno kot krivica
je bila, je in bo pravica!“**

Pisatelju.

Kdo večji rodu je prijatelj
kot muze božje sin, pisatelj,
ki rodu je učitelj,
k prosveti je buditelj,
če vnet za blagor domovine
za njo zastavi vse vrline!
Rod majhen smo in rod nesreče,
mej vrage tujci razkropljeni
in od usode le tepeni,
ki sem in tje nas grenka meče.
Čeprav pa rod ubog, brez zgodovine,
čeprav bogastva ni mej nami,
ki le značaje bega, mami,
pri nas pa najti druge so vrline.
Saj Tebe, Ivan, dobra so nebesa
negodnim nam Slovincem naklonila,
da čarna sila Tvojega peresa
slovensko slavo svetu je odkrila.
Potekle krasne iz Tvojega peresa
novele, slike, so romani
kot „Mrtva srca“ in „Izza kongresa“
in „Janez Solnce“, vitez slavnoznani.
Mej ožje svoje si rojake
popeljal v hribe nas poljanske
in živo sklesal si očake,
navade čudne njih gorjanske.
In v „Soror Pia“, diki vseh novel,
ljubezni nežni himno si zapel
in v Tvojem krasnem spisu „V Zali“
prirode pesen se zrcali.
potem še pri Mohorja družbi
s peresom svojim bil si v službi,
podal si ljudstvu navodilo,
kako pravico bo dobilo . . .
Dokler Slovincem ne zaspava
življenja solnce za gorami,
dotlej i Tvoja, Tavčar, slava
slovela vedno bo mej nami!

Lovski blagor.

Kdor gozda tihe poezije,
ko zemlja v črno noč odeta,
ko tiho ptičev melodije
in čvrčkov množica nešteta,
ko tiho vse in ko narava
neslišno diha, sladko spava . . .
kdor take skusil ni noči,
tak človek pravi lovec ni!
Neštete Ti noči si take
prežil kot lovec v divji Zali,
ko tihe meril si korake
navzgor, navzdol ob strmi skali,
da ptičev gozdnih bi prvaka,
ljubezni vnetega junaka,
zalezal s puško v roki
na smreki tam visoki. —
Tedaj ljubezni spev glasan
zaoril je čez hrib in plan — — —
In pri ljubezni krasnih spevih teh
en skok —
en pok —
in ležal ptičev kralj je že na tleh —
petelin divji mrtev,
ljubezni slepe žrtev.

Epilog.

Končam. Dolival saj vodo
bi srebropeni naši Savi,
če dalje v pesnih bi tako
napeval Tebi, Tvoji slavi.
**Nesmrtna Tvoja dela
najlepši spomenik so Tvoj;**
to ve Ljubljana bela,
slovenski ž njo to narod moj.
Zato sedaj Slovenska cela
in kliče Ti Ljubljana bela:
**„Bog živi podžupana
in častnega meščana!“**

43320

C08155 30042400

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000438322

